

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej
w Sandomierzu

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje miasto Sandomierz, w którym zamieszkuje 21 848 mieszkańców.

Burmistrzem Miasta jest Pan Marcin Marzec.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu został powołany na mocy Uchwały Nr XI/52/90 Miejskiej Rady Narodowej w Sandomierzu z dnia 27.IV. 1990 r. w sprawie powołania jednostki budżetowej - Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu, a utworzony Zarządzeniem Nr 1/90 Naczelnika Miasta i Gminy w Sandomierzu z dnia 27. IV. 1990 r w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu.

Ośrodek posiada własny REGON 005660592 i NIP 864 15 44 028.

Dyrektorem Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu jest Pani Dorota Tarnawska.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu przyjęty Uchwałą Nr XLVII/621/2017 Rady Miasta Sandomierza z dnia 26 września 2017 r. w sprawie nadania Statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Sandomierzu. Zmiany do Statutu wprowadzono Uchwałą Nr XXI/260/2020 Rady Miasta Sandomierza z dnia 27 maja 2020 r.; Uchwałą Nr XLVII/452/2022 Rady Miasta Sandomierza a z dnia 26 stycznia 2022 r. oraz Uchwałą Nr LIV/525/2022 Rady Miasta Sandomierza z dnia 31 sierpnia 2022 r.;
- 2) Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu wprowadzony Zarządzeniem NR.021.1.103.2019 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu z dnia 20 grudnia 2019 r. Regulamin został zatwierdzony przez Burmistrza Miasta Sandomierza;
- 3) Uchwałą Nr XXVI/284/2013 Rady Miasta Sandomierza z dnia 27 lutego 2013 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Zmiany w Uchwale wprowadzono Uchwałą NR XVIII/220/2020 Rady

Miasta Sandomierza z dnia 26 lutego 2020 r.;

- 4) Uchwałę Nr IV/34/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023;
- 5) Uchwałę Nr IV/33/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 oraz zmiana wprowadzona Uchwałą Nr IV/80/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 27 marca 2019 r.;
- 6) Uchwałę NR XVIII/222/2020 Rady Miasta Sandomierza z dnia 26 lutego 2020 r. w sprawie ustalenia w zakresie zadań własnych, szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za udzielenie wsparcia w postaci tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych i schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi;
- 7) Uchwałę Nr XXXII/340/2021 Rady Miasta Sandomierza z dnia 24 lutego 2021 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sandomierz na lata 2021 -2027;
- 8) Upoważnienie Burmistrza Miasta Sandomierza znak: OR.0052.11.2018 z dnia 23.01.2018 r. dla Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu m.in. do:
  - do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy oraz do wydawania zaświadczeń;
- 9) Upoważnienie Burmistrza Miasta Sandomierza znak: OR.0052.44.2018 z dnia 01.03.2018 r. dla Kierownika Sekcji Pomocy Społecznej Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy oraz do wydawania zaświadczeń;
- 10) Zarządzenie Nr 021.1.1.2022 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu z dnia 3 stycznia 2022 r. w sprawie ustalenia zasad wysokości świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności w ramach wieloletniego rządowego programu gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023.
- 11) Zarządzenie Nr 021.1.62.2022 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu z dnia 1 września 2022 r. w sprawie ustalenia zasad wysokości świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności w ramach wieloletniego rządowego programu gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023;

12) Zarządzenie Nr 021.1.157.2014 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu z dnia 17 listopada 2014 roku, którym wprowadzono maksymalną wysokość kwot zasiłków celowych specjalnych, cele oraz częstotliwość udzielania pomocy w tej formie.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Katarzyna Wach - koordynator kontroli - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 743/2022 z dnia 27 września 2022 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Pana Mariusza Paska – Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach.
2. Barbara Nowak - Kierownik w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 744/2022 z dnia 27 września 2022 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Pana Mariusza Paska - Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu pod pozycją nr 30.*

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 3 - 5 październik 2022 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U z 2020 r. poz. 224), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu mieści się w dwóch samodzielnych budynkach będących własnością Urzędu Miasta w Sandomierzu: przy ul. Słowackiego 17 A tel. 15 832 05 92 i przy ul. Żydowskiej 6 c tel. 15 832 31 60.

W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka w budynku przy ul. Słowackiego 17A zajmuje 11 pomieszczeń usytuowanych na parterze i piętrze, wyposażonych w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe są dobre i dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Przy ul. Żydowskiej 6c mieści się Punkt Interwencji Kryzysowej, zespół do spraw asysty rodzinnej, asystenci rodzin, sekcja świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz dodatków mieszkaniowych, osłonowych.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie i ubóstwo.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana Banku Spółdzielczego w Sandomierzu lub przekazywana na indywidualne konta osób zainteresowanych.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

W dniach kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sandomierzu w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 19 pracowników, w tym: dyrektor, kierownik sekcji pomocy społecznej, 3 starszych specjalistów pracy socjalnej, 7 specjalistów pracy socjalnej, 2 pracowników socjalnych, koordynator sekcji usług opiekuńczych, 4 osoby wykonujące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym: 2 opiekunów medycznych i 2 starszych asystentów osoby niepełnosprawnej. (Załącznik Nr 1 - Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Dyrektor posiada odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach pracy. Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $21848/12 = 1\ 820$

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U z 2015 r. poz. 163 ze zm.), na jednego pracownika socjalnego przypada 1 820 mieszkańców.

Pracownicy zajmujący się świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021r. poz. 2268 ze zm.)

Zasiłki stałe.

Z informacji przekazanych przez Dyrektora OPS (Załącznik Nr 2 pkt 23 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że w roku 2015 pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **137 osób**. Za 129 osób Ośrodek odprowadza składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybrane akta, na podstawie których wydano decyzje nr:

PS.5010.6.2022; PS.5010.77.2022; PS.5010.76.2022 ; PS.5010.37.2022; PS.5010.79.2022;

PS.5010.20 3.2022; PS.5010.77.2022; PS.5010.56.2022; PS.5010.187.2022; PS.5010.33.2022; PS.5010.105.2022.

W podstawie prawnej większości sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Widniało w niej również upoważnienie Burmistrza dla Kierownika Sekcji Świadczeń w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sandomierzu do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

Świadczenia były przelewane na konto klienta albo wypłacane w kasie Banku Spółdzielczego w Sandomierzu od 20 każdego miesiąca.

W postanowieniu decyzji określano na jaki okres przyznano zasiłek stały i w jakiej wysokości. W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół inspektorów odnotował, iż decyzjom, w których wypłata świadczenia realizowana była przed uprawomocnieniem się decyzji, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji i uzasadnieniu informowano klienta, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a. Informacje o ubezpieczeniu zdrowotnym przesyłane były odrębnym pismem.

Pozytywnym jest, iż styczniu 2022 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wydano klientom zmieniające decyzje administracyjne, przed wydaniem których przesłano zawiadomienia o wszczęciu postępowania z urzędu oraz przeprowadzono rodzinne wywiady środowiskowe i zebrano wszystkie niezbędne dokumenty.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości zrzeczenia się prawa do odwołania w wyniku czego decyzja staje się ostateczna i prawomocna (art. 127a k.p.a).

Decyzje o przyznaniu pomocy klienti odbierali za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Dyrektora Ośrodka w roku 2022 kontroli pomocą okresową objęto **53 osoby/rodziny**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie.

Kontroli poddano dokumentację osób objętych pomocą na mocy decyzji:
PS.5011.85.2022; PS.5011.119.2022; PS.5011.34.2022; PS.5011.46.2022; PS.5011.27.2022;
PS.5011.105.2022; PS.5011.89.2022; PS.5011.54.2022; PS.5011.57.2022; PS.5011.29.2022;
PS.5011.49.2022; PS.5011.64.2022; PS.5011.45.2022; PS.5011.88.2022; PS.5011.75.2022;

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek opatrzony datą wpływu). W aktach znajdują się m.in.: aktualne dochody, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego, kserokopie decyzji potwierdzające wysokość pobieranych zasiłków rodzinnych i środków z funduszu alimentacyjnego.

W podstawie prawnej części wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Burmistrza Miasta Sandomierza dla Kierownika Sekcji Świadczeń OPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

W skontrolowanych decyzji administracyjnych odnotowano, iż decyzjom, w których wypłata świadczenia realizowana była przed uprawomocnieniem się decyzji, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informowano klienta o tym fakcie, i w uzasadnieniu poinformowano, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W postanowieniu decyzji informowano klientów o sposobie i miejscu wypłat świadczenia.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu”

Z informacji uzyskanych od Dyrektora OPS wynika, iż w roku 2022 do dnia kontroli pomocy w formie posiłku w ramach Programu udzielono ogółem **71 osobom**, w tym dla 57 dzieci. W okresie tym udzielono także zasiłków celowych dla 127 osób/rodzin.

Dożywianie prowadzone jest w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Gminy Sandomierz

Lp	Szkoła	Liczba dożywianych dzieci	Rodzaj posiłku	Cena za posiłek	
				styczeń-czerwiec 2022	od września 2022 r.
1.	Przedszkole Samorządowe Nr 1	3	jedno danie gorące	6,00 zł	8,00 zł
2.	Przedszkola Nr 1 (oddział)	2	jedno danie gorące	6,00 zł	placówka zlikwidowana od września 2022 r.
3.	Przedszkole Samorządowe Nr 3	8	jedno danie gorące	6,00 zł	8,00 zł
4.	Przedszkole Samorządowe Nr 7	10	jedno danie gorące	6,00 zł	8,00 zł ¹⁷
5.	Szkoła Podstawowa Nr 1	2	jeden gorący posiłek	3,80 zł	4,00 zł
6.	Szkoła Podstawowa Nr 2	17	jedno danie gorące	3,80 zł	4,00 zł
7.	Szkołą Podstawowa Nr 3	4	jedno danie gorące	3,80 zł	4,00 zł
8.	Szkołą Podstawowa Nr 4	10	pełny obiad	3,80 zł	4,00 zł
9.	Katolicka Szkoła Podstawowa	1	jedno danie gorące	7,00 zł	

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach na terenie Sandomierza dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Wysokość zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności reguluje Zarządzenie Nr 021.1.1.2022 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu z dnia 3 stycznia 2022 r. w sprawie ustalenia zasad wysokości świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności w ramach wieloletniego rządowego programu gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 oraz Zarządzenie Nr 021.1.62.2022 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu z dnia 1 września 2022 r. w sprawie ustalenia zasad wysokości świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności w ramach wieloletniego rządowego programu gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023.

Zgodnie z wymienionym Zarządzeniem ustalono stawkę dzienną od 1 stycznia do 31 sierpnia br. na 4,00 zł, a od 1 września na 4,50 zł na osobę w rodzinie maksymalnie dla trzech członków rodziny w danym miesiącu.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

PS.5012.2.401.2022; PS.5012.2.146.2022; PS.5012.2.150.2022; PS.5012.2.175.2022;
PS.5012.2.50.2022; PS.5012.2.36.2022; PS.5012.2.174.2022; PS.5012.2.62.2022;
PS.5012.2.148.2022; PS.5012.2.283.2022; PS.5012.2.8.2022; PS.5012.2.271;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS.5024.11.2022; PS.5024.14.2022; PS.5024.12.2022; PS.5024.27.2022; PS.5023.16.2022;
PS.5023.14.2022; PS.5023.85.2022; PS.5023.14.2022 i PS.5023.22.2022; PS.5023.11.2022;
PS.5024.6.2022; PS.5024.16.2022; PS.5024.8.2022; PS.5024.42022; PS.5023.2.2022;
PS.5023.79.2022; PS.5023.80.2022; PS.5023.116.2022

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwałę Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, w związku z którą realizowany jest Program oraz Uchwałę Nr IV/34/2019 Rady Miasta Sandomierza z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnej pomocy w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnym publikatorem. W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przywoływano także upoważnienie Burmistrza Miasta Sandomierza dla Dyrektora lub Kierownika Sekcji Świadczeń OPS.

W decyzjach przyznających zasiłek celowy na zakup posiłku lub żywności wpisywano także Zarządzenie Nr 021.1.1.2022 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu z dnia 3 stycznia 2022 r. lub Zarządzenie Nr 021.1.62.2022 Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu z dnia 1 września 2022 r. w sprawie ustalenia zasad wysokości świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności w ramach wieloletniego rządowego programu gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023

Decyzjom wydanym w ramach Programu na posiłki, których realizacja przypadała przed uprawomocnieniem się decyzji nadawano rygor natychmiastowej wykonalności w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informowano klienta o tym fakcie oraz w uzasadnieniu stosując zapis, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest jego biorcą, na jaki okres przyznano posiłki, miejsce wydawania posiłków oraz cenę jednostkową za 1 obiad.

Decyzje przyznające pomoc w formie posiłku w szkole wydawane były na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia.

W decyzjach przyznających zasiłek celowy na zakup produktów żywnościowych niezbędnych do sporządzenia posiłku określano wysokość przyznanej pomocy, na jaki miesiąc, miejsce i sposób realizacji świadczenia.

Pouczenie skontrolowanych decyzji zawierało informację dla strony o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127a k.p.a.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu w okresie objętym kontrolą realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Szczegółowe warunki przyznawania i odpłatność za świadczone usługi ,warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia określa Uchwała Nr XXVI/284/2013 Rady Miasta Sandomierza z dnia 27 lutego 2013 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również trybu ich pobierania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz Uchwała NR XVIII/220/2020 Rady Miasta Sandomierza z dnia 26 lutego 2020 r.

Koszt kalkulacyjny jednej godziny usług opiekuńczych wyniósł 28,77 zł.

Usługi wykonuje 17 opiekunek są zatrudnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym m.in.: 6 opiekunek. które posiadają dyplomy w zawodzie opiekuna medycznego w tym 1 posiadająca ukończone studia na kierunku oligofrenopedagogika, 2 osoby - dodatkowo dyplom terapeuty zajęciowego, 2 osoby posiadające dyplom w zawodzie asystent osoby niepełnosprawnej, 1 pracownik socjalny i 1 opiekun posiadający dyplom w zawodzie opiekuna osoby starszej.

Od stycznia 2022 r do dnia kontroli usługi opiekuńcze przyznano dla 63 osób.

Sprawdzono decyzje numerach:

PS.5025.1.69.2022; PS.5025.1.43.2022; PS.5025.1.30a.2022; PS.5025.1.19.2022 oraz zmiana wysokości odpłatności PS.5025.1.49.2022; PS.5025.1.98.2022; PS.5025.1.38.2022; PS.5025.1.90.2022; PS.5025.1.312022; PS.5025.1.87.2022; PS.5025.1.62.2022; PS.5025.1.50.2022; PS.5025.1.103.2022;PS.5025.1.39.2022.

W aktach klientów znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie, kontrakty i decyzje administracyjne. W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, Uchwałę Rady Miasta Sandomierza Nr XXVI/284/2013 z dnia 08 kwietnia 2013 r w sprawie usług opiekuńczych oraz Uchwała NR XVIII/220/2020 Rady Miasta Sandomierza z dnia 26 lutego 2020 r., kodeksu postępowania administracyjnego oraz przywołano upoważnienia upoważnienie Burmistrza Miasta Sandomierza dla Kierownika Sekcji Świadczeń OPS. W części sprawdzonych decyzji w podstawie decyzji brak Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji określano ilość godzin świadczonych usług, czas na jaki przyznano pomoc, realizatora usług, miejsce wykonywania usług, cenę 1 godziny usług oraz odpłatność za usługę, konto na które należy wpłacać należność za usługi i w jakim terminie. Do decyzji dołączony jest kontrakt zawarty pomiędzy OPS, opiekunką i osoba ubiegającą się

o usługi, w którym ustalony jest wymiar czasu pracy u danej osoby oraz zakres wykonywanych czynności przez opiekunkę.

W uzasadnieniu decyzji określono m.in. gdzie w jakim terminie należy wносить opłaty za świadczone usługi.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W roku 2022 do dnia kontroli ze specjalistycznych usług opiekuńczych korzysta 11 osób, w tym 1 dziecko z autyzmem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze wykonuje 2 asystentów osoby niepełnosprawnej oraz 2 opiekunów medycznych. Opiekunki posiadają certyfikat ukończenia treningu umiejętności społecznych.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

PS.5025.2.9.2022; PS.5025.3.3.2022; PS.5025.2.10.2022; PS.5025.2.17.2022;

PS.5025.2.8.2022; PS.5025.2.28.2022; PS.5025.1.1.2022; PS.5025.2.11.2022; PS.5025.2.158;

PS.5025.2.16.2021; PS.5025.2.2.2022; PS.5025.2.178.2022.

W aktach klientów znajdują się m. in.: wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, decyzje administracyjne wydawane na ½ roku. W dokumentacji znajduje się także kontrakt zawarty pomiędzy osobą zainteresowaną, Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz opiekunką specjalistyczną. W kontrakcie określony jest zakres usług. Obowiązuje on na czas trwania decyzji.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, aktualny publikator ustawy kodeksu postępowania administracyjnego. W decyzjach zmieniających Ośrodek przywołuje art. 106 ust 5 ustawy o pomocy społecznej. Zdaniem zespołu kontrolującego powinien być jeszcze art. 163 kodeksu postępowania administracyjnego.

W sentencji decyzji określano ilość przyznanych usług, czas na jaki je przyznano oraz określano czy przyznane są odpłatnie czy bezpłatnie.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W 2022 roku w Ośrodek opłacał pobyt w domach pomocy społecznej za

33 mieszkańców miasta Sandomierza. W roku bieżącym wydano 7 decyzji kierujących do domów pomocy społecznej.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Sandomierzu przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu leków i leczenia, żywności czy opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2022 do dnia kontroli, jak wynika z informacji udzielonych przez Dyrektora (Zał. Nr 2 pkt 18 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) udzieliła **121 osobom** zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na zakup leków, opału, artykułów żywnościowych,. Specjalne zasiłki celowe najczęściej przyznawano na zakup leków lub pokrycie kosztów leczenia, dopłat do energii elektrycznej, zakup środków czystości.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

zasiłek celowy

PS.5012.1.246.2022; PS.5012.1.57.2022 PS.5052.1.312.2022; PS.5012.1.45.2022;
PS.5012.1.226.2022; PS.5012.1.221.2022; PS.5012.1.273.2022; PS.5012.1.19.2022;
PS.5012.1.278.2022; PS.5012.1.139.2022; PS.5012.1.5.2022; PS.5012.1.272.2022;
PS.5012.1.194.2022; PS.5012.1.299.2022; PS.5012.1.212.2022; PS.5012.1.235.2022;
PS.5012.1.119.2022; PS.5012.1.80.2022; PS.5012.1.219.2022;

specjalny zasiłek celowy

PS.5012.1.55.2022; PS.5012.1.146.2022; PS.5012.1.203.2022; PS.5012.1.110.2022;
PS.5012.1.60.2022; PS.5012.1.285.2022; PS.5012.1.41.2022; PS.5012.1.136.2022;
PS.5012.1.40.2022; PS.5012.1.259.2022; PS.5012.1.58.2022; PS.5012.1.61.2022;
PS.5012.1.82.2022;

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie oraz o prawie strony do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia.

Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Burmistrza Miasta Sandomierza dla Kierownika Sekcji Świadczeń OPS wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały w decyzjach z aktualnymi publikatorami.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych zarówno w zasiłkach celowych jak i specjalnych celowych przywołany był art. 39 (zasiłek celowy) i 41 (specjalny zasiłek celowy) ustawy o pomocy społecznej.

Decyzjom, których realizacja odbywała się przed terminem ich uprawomocnienia, nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, a w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W decyzjach określano terminu realizacji zasiłków celowych oraz specjalnych celowych.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Działania podejmowane w ramach pracy socjalnej polegały między innymi na:

- pomocy w wypełnianiu różnego rodzaju wniosków i pism urzędowych m.in.: wnioski na zasiłek rodzinny, wnioski do funduszu alimentacyjnego, wnioski do komornika, redagowanie pism do ZUS, Urzędu Skarbowego itp.,
- pomoc w redagowaniu pism procesowych m.in. pozew o ustalenie ojcostwa i alimenty, pozew o rozdzielną majątkową, separację czy rozwód,
- pomoc w wyrabianiu lub odtwarzaniu dokumentów osobistych, założeniu profilu zaufanego,
- pomoc w redagowaniu pism procesowych m.in.: pozew o ustalenie ojcostwa i alimenty, pozew o rozwód, separację, pozew o rozdzielną majątkową między małżonkami
- pomocy osobom poprzez ukierunkowanie do odpowiednich instytucji,

- kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i motywowanie klientów do podjęcia leczenia,
- kierowanie członków rodzin dotkniętych problemem alkoholowym do Poradni Terapii Uzależnień,
  - informowanie ofiar przemocy o przysługujących im prawach oraz formach pomocy,
  - wskazanie instytucji pomocowych, ustalenie terminu wizyty osób czy rodzin ze specjalistami (np. Punkt Interwencji Kryzysowej, Poradnia Zdrowia Psychicznego, Poradnie specjalistyczne, szpital),
- kierowanie wniosków do sadu o objęcie rodziny nadzorem kuratorskim oraz współpraca z kuratorami,
- współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy odnośnie aktualnych ofert pracy i szkoleń,
- pomoc w skompletowaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania renty/emerytury z ZUS, KRUS,
- współpraca ze szkołami, pedagogiem szkolnym w zakresie uzyskania informacji o małoletnich dzieciach, pojawiających się problemach edukacyjno- wychowawczych.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej. W 2022 roku do dnia kontroli pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu zawarli 63 kontrakty socjalne.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w OPS w Sandomierzu ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, posiłku z programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu”, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego, usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje z tych instytucji o nie pobieraniu świadczeń, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, faktury za zakup leków, kary leczenia szpitalnego.

Nie wnosi się zastrzeżeń do Statutu i Regulaminu Ośrodka Pomocy Społecznej.

W toku kontroli ustalono, że kadra zarządzająca i pracownicy socjalni oraz specjalistyczne opiekunki posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na

zajmowanych stanowiskach pracy. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, na jednego pracownika przypada 1 820 mieszkańców.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są dobre i klienci mają możliwość przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej, decyzji przyznających świadczenia widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przytoczono także upoważnienie Burmistrza Miasta Sandomierza dla Kierownika Sekcji Świadczeń OPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W części decyzji, w przypadku których wypłata środków następuje przed ich uprawomocnieniem nadawano rygor natychmiastowej wykonalności., wpisując w podstawie prawnej art. 108 kpa, i informowano klienta sentencji i uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego. W decyzjach zmieniających pomocy stosować art. 163 kodeksu postępowania administracyjnego.

Pozytywnym jest fakt, iż we wszystkich szkołach na terenie Sandomierza dzieci otrzymują dożywianie w formie gorącego posiłku, co jest zgodne z ideą Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie i wysokość pomocy.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono również, że w kontrolowanej jednostce kontrakt socjalny jest wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem jednostki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

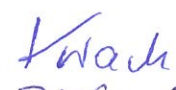
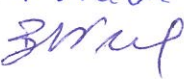
1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez Kierownika GOPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

SWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
ul. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
ul. Słowackiego 17a
27-600 SANDOMIERZ
IDENTYFIKATOR: 005660592

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Katarzyna Wach
2. Barbara Nowak

Ze strony kontrolowanej:

DYREKTOR
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
w Sandomierzu

mgr Dorota Ternawska

Kielce, dnia 15 listopada 2022 r.

Data i podpis

18 LIS. 2022

17
MARCIŃ KRASAK
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA